A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2021. június 3.*

„Előzetes döntéshozatal – 952/2013/EU rendelet – Uniós Vámkódex – A 29. cikkel összefüggésben értelmezett 22. cikk (6) bekezdésének első albekezdése – Az indokok érintett személlyel való közlése olyan határozat meghozatala előtt, amely hátrányosan érintheti őt – A 103. cikk (1) bekezdése és a 103. cikk (3) bekezdésének b) pontja – A vámtartozás elévülése – A vámtartozás közlésére irányadó határidő – A határidő felfüggesztése – A 124. cikk (1) bekezdésének a) pontja – A vámtartozás elévülés esetén történő megszűnése – A felfüggesztési okokat szabályozó rendelkezés időbeli hatálya – A jogbiztonság elve és a bizalomvédelem elve”

A C-39/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia legfelsőbb bírósága) a Bírósághoz 2020. január 27-én érkezett, 2020. január 24-i határozatával terjesztett elő

a **Staatssecretaris van Financiën**

és

a **Jumbocarry Trading GmbH**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, M. Ilešič (előadó), Juhász E., C. Lycourgos és I. Jarukaitis bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Jumbocarry Trading GmbH képviseletében C. H. Bouwmeester és E. M. Van Doornik belastingadviseurs,

– a holland kormány képviseletében M. K. Bulterman és J. M. Hoogveld, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: holland.

– az Európai Parlament képviseletében R. van de Westelaken és M. Peternel, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Unió Tanácsa képviseletében A. Sikora-Kalėda és S. Emmerechts, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében W. Roels és F. Clotuche-Duvieusart, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2021. február 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 269., 1. o.; helyesbítések: HL 2013. L 287., 90. o.; HL 2016. L 267., 2. o.; HL 2018. L 173., 35. o.; a továbbiakban: Uniós Vámkódex) 103. cikke (3) bekezdése b) pontjának és 124. cikke (1) bekezdése a) pontjának az értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Staatssecretaris van Financiën (pénzügyi államtitkár, Hollandia) és a Jumbocarry Trading GmbH (a továbbiakban: Jumbocarry) között az Európai Unióba importált árutételre – amelyről később bebizonyosodott, hogy nem részesülhet 0%-os preferenciális vámtételben – vonatkozó vám megfizetésére vonatkozó felszólítás tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

A Közösségi Vámkódex

3 A 2000. november 16-i 2700/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2000. L 311., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 10. kötet, 239. o.) módosított, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL 1992. L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.; a továbbiakban: Közösségi Vámkódex) 221. cikke előírta:

„(1) A könyvelésbe vételt követően a vámösszeget a megfelelő eljárások szerint közölni kell az adóssal.

[…]

(3) A vámtartozás keletkezésétől számított 3 év lejárta után az adóssal már nem lehet közölni a tartozás összegét. Ez a határidő a 243. cikk értelmében vett fellebbezés benyújtásának napjától kezdve a fellebbezési eljárás időtartamára felfüggesztésre kerül.”

4 Az említett kódex 243. cikkének (1) bekezdésének első albekezdése ekképp rendelkezett:

„Bármely személynek joga van jogorvoslati kérelmet benyújtani a vámhatóság által a vámjogszabályok alkalmazásával kapcsolatban hozott olyan határozatok ellen, amelyek őt közvetlenül és személyesen [helyesen: személyében] érintik.”

Az Uniós Vámkódex

5 Az Uniós Vámkódex, amely a 287. cikkének megfelelően 2013. október 30-án lépett hatályba, hatályon kívül helyezte a Közösségi Vámkódexet. Ugyanakkor rendelkezéseinek nagy része, különösen 22., 29., 103., 104. és 124. cikke a 288. cikkének (2) bekezdése értelmében csak 2016. május 1-jétől vált alkalmazhatóvá.

6 Az Uniós Vámkódexnek a „Kérelem alapján hozott határozatok” című 22. cikke a (6) bekezdésének első albekezdésében kimondja:

„Egy olyan határozat meghozatala előtt, amely hátrányosan érintené a kérelmezőt, a vámhatóságoknak közölniük kell a határozatuk alapjául használni kívánt okokat a kérelmezővel, akinek meg kell adni a lehetőséget arra, hogy kifejezze álláspontját egy attól a naptól számított, meghatározott időtartamon belül, amelyen a közlést megkapta vagy úgy tekintendő, hogy megkapta. Ezen időtartam lejártát követően a kérelmezőt megfelelő formában értesíteni kell a határozatról.”

7 E kódex „Előzetes kérelem nélkül hozott határozatok” című 29. cikke előírja:

„Kivéve, amikor a vámhatóság igazságszolgáltatási szervként jár el, a 22. cikk (4), (5), (6) és (7) bekezdése, a 23. cikk (3) bekezdése és a 26., 27. és 28. cikk vonatkozik azokra a határozatokra is, amelyeket a vámhatóságok az érintett személy előzetes kérelme nélkül hoztak.”

8 Az említett kódexnek „A vámtartozás elévülése” című 103. cikke az (1)–(3) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(1) A vámtartozás keletkezésének napjától számított három év eltelte után a vámtartozás már nem közölhető az adóssal.

(2) Ha a vámtartozás olyan cselekmény eredményeként keletkezett, amely elkövetése időpontjában alkalmas volt arra, hogy büntető eljárás megindítását eredményezze, az (1) bekezdésben meghatározott három éves időtartam a nemzeti joggal összhangban legalább öt, de legfeljebb 10 évre növekszik.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben előírt időszakokat fel kell függeszteni, amennyiben:

a) jogorvoslati kérelmet nyújtanak be a 44. cikkel összhangban; a felfüggesztés a jogorvoslati kérelem benyújtásának napjától kezdődően alkalmazandó és a jogorvoslati eljárás időtartamára szól; vagy

b) a vámhatóságok a 22. cikk (6) bekezdésével összhangban közli az adóssal azokat az okokat, amelyek alapján értesíteni kívánják a vámtartozásáról, e felfüggesztés a közlés időpontjától kezdődően és azon időszak végéig alkalmazandó, amíg az adósnak lehetősége van álláspontjának kifejtésére.”

9 A Vámkódexnek „Könyvelésbe vétel” című 104. cikkének (2) bekezdése kimondja:

„A vámhatóságoknak nem kell könyvelésbe venniük azokat a behozatalivám- vagy kivitelivám-összegeket, amelyek olyan vámtartozást jelentenek, amelyet a 103. cikk alapján már nem lehet közölni az adóssal.”

10 E törvénykönyv „Megszűnés” című 124. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A vámtartozásnak megfelelő behozatali vagy kiviteli vám összegének az adós igazságszolgáltatási szerv által megállapított fizetésképtelensége miatti behajthatatlanságára vonatkozó, hatályos rendelkezések sérelme nélkül, a behozatalivám- vagy kivitelivám-tartozás valamely következő módon szűnik meg:

a) ha az adóst a 103. cikkben foglaltak szerint már nem lehet értesíteni a vámtartozásról;

[…]”

Az (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet

11 A 952/2013 rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2015. július 28-i (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (HL 2015. L 343., 1. o., helyesbítések: HL 2016. L 87., 35. o.; HL 2017. L 101., 164. o.; HL 2018. L 192., 62. o.) Uniós Vámkódex 22. cikkének (6) bekezdésére vonatkozó „Meghallgatáshoz való jog időtartama” című 8. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A kérelmezőt hátrányosan érintő határozat meghozatala előtt 30 napot kell biztosítani a kérelmező számára arra, hogy kifejezze álláspontját.”

12 E felhatalmazáson alapuló rendelet, amely 2016. január 18-án lépett hatályba, a 256. cikkének megfelelően 2016. május 1-jétől vált alkalmazandóvá.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

13 2013. július 4-én a Jumbocarry nyilatkozatot tett egy porcelánáru szállítmány szabad forgalomba bocsátása céljából, amelyben Bangladest jelölte meg származási országként. Az akkor hatályos szabályozásnak megfelelően ezen árukat 0%-os preferenciális vámtétel alkalmazásával bocsátották szabad forgalomba.

14 Miután az ellenőrzések során megállapításra került, hogy a származási bizonyítvány hamis volt, az illetékes vámhatóság a 2016. június 1-jei levelében az Uniós Vámkódex 22. cikke (6) bekezdésének első albekezdése alapján tájékoztatta a Jumbocarryt, hogy 12%-os általános vámtétel szerinti vámtartozás keletkezett, és hogy be kívánja szedni a vonatkozó vámokat. Ugyanebben a levélben pontosította, hogy a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 8. cikke értelmében a Jumbocarry 30 napos határidővel rendelkezik az ezzel kapcsolatos álláspontjának kifejtésére.

15 2016. július 18-án fizetési felszólítás útján értesítették a Jumbocarryt a 2013. július 4-én keletkezett vámtartozásról.

16 Mivel a Jumbocarry úgy vélte, hogy a vámtartozás a fizetési felszólítás közlésének időpontjában elévült, panaszt nyújtott be a fizetési felszólítással szemben, majd mivel az illetékes vámhatóság csak részben adott helyt a panaszának, keresetet indított e fizetési felszólítás ellen a rechtbank Noord-Holland (észak-hollandiai bíróság, Hollandia) előtt. Mivel e bíróság helyt adott a keresetnek, és határozatát a Gerechtshof Amsterdam (amszterdami fellebbviteli bíróság, Hollandia) a 2018. február 27-i ítéletével helybenhagyta, a pénzügyi államtitkár felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Hoge Raad der Nederlandenhez (Hollandia legfelsőbb bírósága).

17 A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak az Uniós Vámkódex 29. cikkével és 104. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 22. cikke (6) bekezdésének, valamint e kódex 103. cikkének (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 124. cikke (1) bekezdése a) pontjának időbeli hatályát illetően, és különösen arra keresi a választ, hogy az alapjogvita e rendelkezések hatálya alá tartozik-e.

18 E tekintetben e bíróság megjegyzi, hogy az említett rendelkezések, amelyek többek között az okok közlése esetére az elévülési idő felfüggesztését írják elő, nem voltak hatályban az alapügyben szóban forgó vámtartozás keletkezésének időpontjában, és hozzáteszi, hogy az akkor hatályban lévő, a Közösségi Vámkódexből eredő jogi szabályozás nem írt elő ilyen felfüggesztést. Kétségtelen, hogy az a tény, hogy az új jogi szabályozás alkalmazhatóságának időpontjában, azaz 2016. május 1-jén az

alapügyben szóban forgó vámtartozás még nem évült el, relevánsnak bizonyulhat e kérdések megválaszolása szempontjából. Mindazonáltal ezen új szabályozás alapügyben történő alkalmazása ellentétes lehet a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvével.

19 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a Bíróság ítélkezési gyakorlatából nem lehet minden kétséget kizáróan arra következtetni, hogy az olyan rendelkezést, amely az Uniós Vámkódex 103. cikkének (3) bekezdéséhez hasonlóan az elévülési idő felfüggesztését írja elő, anyagi jogi szabálynak vagy eljárási szabálynak kell tekinteni. Abban az esetben, ha az anyagi jogi szabálynak minősül, e bíróság úgy véli, hogy a Közösségi Vámkódex 221. cikkének (3) bekezdését továbbra is alkalmazni kell a 2016. május 1-je előtt keletkezett vámtartozásra, így az ilyen tartozás a keletkezésétől számított három év elteltével elévül.

20 Egyébiránt meg lehet állapítani, hogy az Uniós Vámkódex 22. cikke (6) bekezdésének a 2016. május 1-jét követően megindított behajtási eljárásokra való alkalmazása független a vámtartozás elévülésére vonatkozó szabályoktól. Jóllehet a vámhatóságok 2016. május 1-je óta minden behajtási esetben kötelesek tiszteletben tartani e kódex 22. cikkének (6) bekezdését, ezen álláspont szerint, ez nem feltétlenül járhat azzal a következménnyel, hogy az Uniós Vámkódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontja minden esetben alkalmazandó. Ebből a jelen ügyben az következik, hogy mivel a vámhatóságoknak tiszteletben kellett tartaniuk az említett kódex 22. cikkének (6) bekezdését, és mivel ugyanezen kódex 103. cikkének (3) bekezdése nem volt alkalmazható, az illetékes vámhatóság 2016. július 18-án már nem közölhette a vámtartozást.

21 Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy lehetne azt állítani, hogy az Uniós Vámkódex 103. cikke (3) bekezdése bevezetésének a célja az volt, hogy e kódex 22. cikkének (6) bekezdése, 103. cikke (3) bekezdésének b) pontja, 104. cikkének (2) bekezdése és 124. cikke (1) bekezdésének a) pontja az összefüggésükre tekintettel ugyanezen időpontban, azaz 2016. május 1-jén váljon alkalmazandóvá. Így ezen időponttól kezdődően az említett kódex 104. cikkének (2) bekezdése értelmében a vámtartozásnak megfelelő vámösszeget könyvelésbe vevő vámhatóságoknak ugyanezen kódex 103. cikkét kell alkalmazniuk.

22 E körülmények között a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia legfelsőbb bírósága) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Alkalmazandó-e az Uniós Vámkódex […] 103. cikke (3) bekezdésének [bevezető fordulata és] b) pontja és 124. cikke (1) bekezdésének [bevezető fordulata és] a) pontja olyan vámtartozásra, amely 2016. május 1-je előtt keletkezett, és ebben az időpontban még nem évült el?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Kizárja-e a jogbiztonság és a bizalomvédelem elve e rendelkezések alkalmazását?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

23 Az együttesen vizsgálandó két kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az Uniós Vámkódexnek a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvével összefüggésben értelmezett 103. cikke (3) bekezdésének b) pontját és 124. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azok alkalmazandók a 2016. május 1-je előtt keletkezett és ezen időpontban még nem elévült vámtartozásra.

24 Előzetesen az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapügyben szóban forgó vámtartozás 2013. július 4-én keletkezett, amikor a Jumbocarry az árutétel szabad forgalomba bocsátása céljából származási bizonyítványt mutatott be, amely később hamisnak bizonyult.

25 Ebben az összefüggésben az illetékes vámhatóság az Uniós Vámkódex 29. cikkével összefüggésben értelmezett 22. cikkének (6) bekezdése értelmében először is értesítette a Jumbocarryt azon okokról, amelyek alapján fizetési felszólítást szándékozik vele közölni, és lehetőséget biztosított számára, hogy a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 8. cikkében előírt 30 napos határidőn belül kifejtse álláspontját. Erre az értesítésre 2016. június 1-jén, azaz a Közösségi Vámkódexnek az Uniós Vámkódex által 2016. május 1-jén, de mindenesetre a Közösségi Vámkódex 221. cikkének (3) bekezdésében előírt hároméves elévülési idő 2016. július 4-i lejártát megelőző időpontban történő hatályon kívül helyezését követően került sor.

26 Ezt követően az illetékes vámhatóság 2016. július 18-án értesítést küldött a vámtartozásról, arra a körülményre hivatkozva, hogy az Uniós Vámkódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében az e kódex 22. cikkének (6) bekezdésében említett értesítés azzal a hatással járt, hogy a Jumbocarry számára előírt, az álláspontjának kifejtésére nyitva álló határidő lejártáig felfüggesztette a hároméves elévülési időt.

27 A kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az Uniós Vámkódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontja alkalmazandó-e a jelen ügyben, és igenlő válasz esetén az elévülési idő felfüggesztése megfelelt-e a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvének, amennyiben a Közösségi Vámkódex, amely az alapügyben szóban forgó vámtartozás keletkezésének időpontjában hatályban volt, nem írta elő az elévülési idő ilyen felfüggesztését.

28 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az eljárási szabályokat általában azok hatálybalépésétől kezdve kell alkalmazni, az anyagi jogi szabályokat viszont úgy kell értelmezni, hogy azok a hatálybalépésüket megelőzően megszerzett jogi helyzetekre csak annyiban vonatkoznak, amennyiben szövegükből, céljukból és rendszertani elhelyezkedésükből az ilyen értelmezés világosan következik (2018. november 7-i O'Brien ítélet, C-432/17, EU:C:2018:879, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 Hozzá kell tenni, hogy valamely új jogszabály azon jogi aktusnak a hatálybalépésétől alkalmazandó, amely e jogszabályt tartalmazza, és bár az nem vonatkozik a korábbi törvény hatálya alatt keletkezett és véglegesen megszerzett jogi helyzetekre, azt alkalmazni kell az ilyen helyzetek jövőbeli hatásaira, valamint az új jogi helyzetekre. Ez csak akkor nem igaz – a jogi aktusok visszaható hatályának a tilalmára vonatkozó elv sérelme nélkül – ha az új szabályhoz olyan különleges rendelkezések kapcsolódnak, amelyek a szabály időbeli alkalmazásának feltételeit külön meghatározzák (2018. november 7-i O'Brien ítélet, C-432/17, EU:C:2018:879, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 Először is, az uniós Vámkódex 22. cikkének (6) bekezdésével összefüggésben értelmezett 29. cikkében immár előírt előzetes értesítési kötelezettséget illetően meg kell állapítani, hogy az olyan eljárási szabálynak minősül, amely az érdekeltnek a számára sérelmet okozó határozat meghozatala előtti meghallgatáshoz való jogát érvényesíti.

31 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis a védelemhez való jog tiszteletben tartása az uniós jog általános alapelvének minősül, amely jognak a szerves részét képezi a meghallgatáshoz fűződő jog. Ezen elv szerint, amelyet alkalmazni kell, mivel a közigazgatási szervek valamely személlyel szemben olyan aktus meghozatalát helyezik kilátásba, amely e személlyel szemben kifogásokat tartalmaz, a határozatok címzettjei számára, amely határozatok e címzettek érdekeit érzékenyen érintik, lehetővé kell tenni, hogy hasznosan kifejthessék álláspontjukat azon elemekkel kapcsolatban, amelyekre a közigazgatási szerv a határozatát alapozni kívánja (2017. december 20-i Prequ' Italia ítélet, C-276/16, EU:C:2017:1010, 45. és 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 Egyébiránt a Bíróság már kimondta, hogy azon eljárási szabályok meghatározása, amelyek szerint közölni kell az adóssal a vámtartozás összegét az elévülési határidő megszakadása tekintetében, eljárási szabálynak minősül (2019. július 10-i CEVA Freight Holland ítélet, C-249/18, EU:C:2019:587, 46. pont).

33 Meg kell tehát állapítani, hogy 2016. május 1-jétől – az Uniós Vámkódex 22. cikkének (6) bekezdése és 29. cikke hatálybalépésének időpontjától – a tagállamok illetékes hatóságainak tiszteletben kellett tartaniuk az e rendelkezésekben előírt előzetes értesítési kötelezettséget, amint az az alapügyben is történt.

34 Másodszor, az Uniós Vámkódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontjában előírt hároméves elévülési idő felfüggesztését illetően emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezésnek az a hatása, hogy az e kódex 22. cikkének (6) bekezdése szerinti okok közlése esetén meghosszabbítja az elévülési időt az adós számára annak érdekében előírt határidővel, hogy kifejthesse álláspontját, amely időszak a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 8. cikkének (4) bekezdése értelmében 30 nap.

35 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság megállapította, hogy a Közösségi Vámkódex 221. cikkének (3) bekezdése, amennyiben előírta, hogy az e rendelkezésben meghatározott hároméves határidő lejártakor a vámtartozás elévül, anyagi jogi szabálynak minősül (lásd ebben az értelemben: 2006. február 23-i Molenbergnatie ítélet, C-201/04, EU:C:2006:136, 41. pont). Márpedig az ilyen megállapítás átültethető az Uniós Vámkódex 103. cikkének (1) bekezdésére, mivel ez utóbbi rendelkezés szövege és tartalma lényegében megegyezik az előbbi rendelkezéssel. Ugyanígy az említett kódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontját, amely a vámtartozás elévülési idejének meghosszabbítását írja elő az ugyanezen kódex 22. cikkének (6) bekezdésében szereplő okok közlése esetén, szintén anyagi jogi szabálynak kell tekinteni.

36 Következésképpen, amint az a jelen ítélet 28. és 29. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, az Uniós Vámkódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontja nem alkalmazható a Közösségi Vámkódex hatálya alatt keletkezett és véglegesen kialakult jogi helyzetekre, kivéve, ha az Uniós Vámkódex szövegéből, céljából vagy rendszertani elhelyezkedéséből egyértelműen kitűnik, hogy azt azonnal alkalmazni kellett az ilyen helyzetekre.

37 A jelen ügyben a jelen ítélet 25. pontjából kitűnik, hogy abban az időpontban, amikor az Uniós Vámkódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontja alkalmazandóvá vált, vagyis 2016. május 1-jén, az alapügyben szóban forgó vámtartozás még nem évült el, és nem is szűnt meg.

38 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy ebben az időpontban a Jumbocarry jog helyzete a vámtartozásának elévülésére tekintettel nem alakult ki véglegesen, azon körülmény ellenére, hogy e vámtartozás a Közösségi Vámkódex hatálya alatt keletkezett.

39 Következésképpen az Uniós Vámkódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontja alkalmazható volt a Jumbocarry azon helyzetének jövőbeni hatásaira, mint amilyen a vámtartozásának elévülése és megszűnése.

40 Egyébiránt az Uniós Vámkódex 29. cikkével összefüggésben értelmezett 22. cikkének (6) bekezdése és e kódex 103. cikkének (3) bekezdése közötti kapcsolatot illetően hozzá kell tenni, hogy ezek az eljárási és anyagi jogi szabályok elválaszthatatlan egységet képeznek, amelynek egyes elemeit időbeli hatályuk tekintetében nem lehet elkülönítve figyelembe venni. Fontos cél ugyanis a vámjogra vonatkozó uniós jogszabályok koherens és egységes alkalmazása (lásd analógia útján: 2015. március 26-i Bizottság kontra Moravia Gas Storage ítélet, C-596/13 P, EU:C:2015:203, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

41 E tekintetben az uniós jogalkotó szándéka ezzel egyidejűleg arra irányult, hogy az Uniós Vámkódex 29. cikkével összefüggésben értelmezett 22. cikkének (6) bekezdésében előzetes értesítési kötelezettséget vezessen be, és hogy e kódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontjában előírja az elévülési idő ezen értesítés által okozott felfüggesztését.

42 Ugyanis, amint arra lényegében az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa rámutat, e rendelkezések egyidejű alkalmazása két cél, azaz egyrészt az Unió pénzügyi érdekeinek védelme, másrészt pedig az adós védelemhez való joga szempontjából az adós védelme közötti egyensúly megteremtésére irányult.

43 Így az Uniós Vámkódex alapját képező, az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslatról szóló jelentésből (a Parlament belső piaci és fogyasztóvédelmi bizottsága, 2013. február 26-i ülés A7–0006/2013. sz. dokumentum, 46. o., 62. módosítás) kitűnik, hogy e kódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontját a Parlament egy módosítását követően iktatták be, amely pontosította, hogy „[e]rre a kiigazításra a hagyományos saját források és a nemzeti források pénzügyi védelme érdekében [volt] szükség, amennyiben azok beszedéséről van szó”. E dokumentum különösen azt hangsúlyozta, hogy ilyen „helyzet állhat elő, ha a meghallgatáshoz való jogra vonatkozó eljárást a vámtartozás közlésének időpontjához nagyon közeli időpontban kell lefolytatni”.

44 Úgy tűnik tehát, hogy az uniós jogalkotó az Uniós Vámkódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontjában szereplő felfüggesztési szabály elfogadásával többek között az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzeteket kívánt szabályozni.

45 Egyébiránt nem vitatott, hogy e rendelkezéshez nem kapcsolódnak olyan különleges rendelkezések, amelyek külön meghatározzák az időbeli alkalmazásának feltételeit, a jelen ítélet 29. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint.

46 Ami végül a jogbiztonság elvét illeti, a Bíróság már pontosította, hogy a tagállamok főszabály szerint az elévülési idő meghosszabbodásáról rendelkezhetnek, amennyiben a szóban forgó cselekmények még soha nem évültek el (2017. március 2-i Glencore Céréales France ítélet, C-584/15, EU:C:2017:160, 73. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Nem lehet tehát úgy tekinteni, hogy a vámtartozás elévülési idejének felfüggesztésére vonatkozó olyan szabály alkalmazása, mint amelyet az Uniós Vámkódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontja az e kódex 29. cikkével összefüggésben értelmezett 22. cikkének (6) bekezdésében szereplő eljárási szabályokkal együttesen előír, sérti a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvét.

48 Nem vitatott, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a jogbiztonság elve, amelyből a bizalomvédelem elve következik, megköveteli egyfelől azt, hogy a jogszabályok világosak és pontosak legyenek, másfelől pedig azt, hogy az alkalmazásuk a jogalanyok számára előrelátható legyen, különösen abban az esetben, ha a magánszemélyekre és vállalkozásokra nézve kedvezőtlen következményeik lehetnek. Az említett elv konkrétan megköveteli, hogy a szabályozás tegye lehetővé az érdekeltek számára az ennek alapján őket terhelő kötelezettség terjedelmének pontos ismeretét, és azt, hogy egyértelműen megismerhessék jogaikat és kötelezettségeiket, és ezeknek megfelelően járhassanak el (2021. április 15-i Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche [Anie] és társai ítélet, C-798/18 és C-799/18, EU:C:2021:280, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

49 Márpedig, amint arra a főtanácsnok indítványának 91. pontjában rámutatott, az elévülési idő felfüggesztésére vonatkozó szabálynak az Uniós Vámkódex 103. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerinti kifejezett bevezetése valójában nem eredményezett változást a korábbi szabályozáshoz képest, inkább annak szükségességére adott választ, hogy a jogbiztonsággal összefüggő kötelezettséggé kell tenni a közigazgatási hatóságok egyik olyan kötelezettségét, amely már a Közösségi Vámkódexben is szerepelt, a jelen ítélet 31. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat alapján.

50 Mindenesetre, amint arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 88. pontjában, sem a jogbiztonság elve, sem a bizalomvédelem elve, amelyekre a kérdést előterjesztő bíróság hivatkozik, nem tartalmaz kötelezettséget a jogrendnek az idők során való változatlan fenntartására. A gazdasági szereplők joggal

nem bízhatnak az olyan helyzet fennmaradásában, amelyet az uniós intézmények mérlegelési jogkörük keretein belül módosíthatnak (2012. június 26-i Lengyelország kontra Bizottság ítélet, C-335/09 P, EU:C:2012:385, 180. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

51 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az Uniós Vámkódexnek a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvével összefüggésben értelmezett 103. cikke (3) bekezdésének b) pontját és 124. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azok alkalmazandók a 2016. május 1-je előtt keletkezett és ezen időpontig még nem elévült vámtartozásra.

A költségekről

52 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek észrevételei költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

Az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvével összefüggésben értelmezett 103. cikke (3) bekezdésének b) pontját és 124. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azok alkalmazandók a 2016. május 1-je előtt keletkezett és ezen időpontig még nem elévült vámtartozásra.

Aláírások